

STICHTING GENOOTSCHAP ENGELANDVAARDERS

BESCHERMHEER ZIJNE KONINKLIJKE HOOGHEID PRINS BERNHARD DER NEDERLANDEN

SPECIAALDRUKKERIJ

"GIJ ZIJT DE SCHAKEL TUSSEN HEN, DIE THUIS BLEVEN, EN MIJ"

KONINGIN WILHEMINA

Verschijnt ieder kwartaal

december 1985

"DE SCHAKEL"

(Kwartaaluitgave van de Stichting Genootschap Engelandvaarders)

december 1985
7e jaargang, no. 28

Ere-voorzitter

H. P. Linthorst Homan	Groteweg 123	8191 JV Wapenveld	05206 - 7 87 48
-----------------------	--------------	-------------------	-----------------

BESTUUR:

Voorzitter

F. Th. Dijkmeester	Magnoliaaan 7	7313 EV Apeldoorn	055 - 55 32 67
--------------------	---------------	-------------------	----------------

Secretaris

H. F. L. Wensink	Mauritskade 41b	2514 HE 's-Gravenhage	070 - 64 25 36
------------------	-----------------	-----------------------	----------------

Penningmeester

Fred M. Beukers	Vredehofweg 56	3062 ES Rotterdam	010 - 52 79 29
-----------------	----------------	-------------------	----------------

Voorzitter Sociale Commissie

S. G. Timmers Verhoeven	Blvd. Evertsen 58	4382 AE Vlissingen	01184 - 1 03 55
----------------------------	-------------------	--------------------	-----------------

Adressenbestand

Mevr. J. S. C. Stokvis- Reyers	Van der Houvenstraat 59	2596 PM 's-Gravenhage	070 - 24 65 86
-----------------------------------	-------------------------	-----------------------	----------------

Evenementencommissie

J. A. Bakker	Zeekant 92 G	2586 JB 's-Gravenhage	070 - 54 02 45
J. de Mos	Pr.J. Lelsstraat 36	3151 SJ H.v.Holland	01747 - 24 79 61
R. A. Grisnigt	Canadalaan 25	4631 NT Hoogerheide	01646 - 34 15

REDACTIE

G. A. den Ouden	Slangenburg 65	3328 DP Dordrecht	078 - 17 03 98
-----------------	----------------	-------------------	----------------

Adreswijzigingen of correcties gaarne aan:

Mevr. J. S. C. Stokvis- Reyers	Van der Houvenstraat 59	2596 PM 's-Gravenhage	070 - 24 65 86
-----------------------------------	-------------------------	-----------------------	----------------

St. Gen. E.

Giro : 359500

Bank : 54 55 46 826
ABN-Rotterdam

Het volgende nummer verschijnt in de maand april 1986
Gaarne de hiervoor bestemde copy inzenden vóór 1 maart 1986

VAN DE VOORZITTER

Terugblik op 1985

Het afgelopen jaar heeft in het teken gestaan van de veertigjarige bevrijding van ons land. De enthousiaste verwelcoming van de naar het Nederlandse strijdtoneel teruggekeerde Canadese oudstrijders heeft ons aller hart goed gedaan.

Canada heeft zeer grote offers gebracht voor onze vrijheid. Bijna voelbaar was dat op de Canadese begraafplaats in Groesbeek, waar op 7 mei een aangrijpende plechtigheid plaats had.

De Dag van het Verzet op 31 augustus te Soesterberg groeide uit tot een indrukwekkende manifestatie. Voorzitter Molthoff van de Stichting Samenwerkend Verzet vertolkte de ernstige onrust, die de dreigende aantasting van verworven rechten in de kring van het voormalig verzet heeft gewekt.

Geanimeerd als steeds was onze jaarlijkse reunie, ditmaal in de gastvrije Haagse Frederikkazerne. De in grote getale opgekomen Engelandvaarders en hun gaden kwamen niets tekort. Wij hebben het als een bijzonder voorrecht ervaren, dat de Prins ook ditmaal in ons midden was. Als steeds met een belangstellend en stimulerend woord voor ieder, met wie hij in contact kwam.

Onder degenen, die ons in het aan de reunie voorafgegane jaar zijn ontvallen mogen in het bijzonder worden gememoreerd Betty van Niftrik-Gevers, Gerard Dogger en Hans Larive. Hun daden waren waarlijk groot.

Hevig heeft ons geschokt de plotselinge dood eerst van Hilbo Borel Rinkes, daarna van Ewoud Doerleben, kort na onze reunie, waaraan zij nog zo intensief hebben deelgenomen. Allebei hebben zij bergen werk voor ons Genootschap verzet. Wij blijven hun daarvoor dankbaar, maar bovenal zullen wij onvergetelijke herinneringen bewaren aan hun beider inspirerende persoonlijkheid.

Ons leven gaat voort en ik wens U allen het allerbeste toe in het jaar 1986.

F. Th. Dijkmeester

IN MEMORIAM

IN MEMORIAM

HILBO BOREL RINKES (1918 - 1985)

Drager van het kruis van verdienste, Officier in de orde van Oranje Nassau, drager van het Verzetshedenkingskruis.

Opgeschrikt werden wij het weekend van 19 oktober j.l. bij het bericht dat onze secretaris en ons aller goede vriend Hilbo in het Bronovo-ziekenhuis was opgenomen en aan de zorgen van de intensive-care afdeling aldaar was toevertrouwd.

Het heeft niet mogen baten en een week later deelde zijn zorgzame vrouw Mees ons mede dat hij het niet gehaald had.

Wij twijfelen er niet aan uit naam van alle Engelandvaarders Mees ons aller medeleven en geschoktheid met dit veel te vroege heengaan te betuigen.

Hilbo vervulde zijn functie als secretaris van het stichtingsbestuur op onnavolgbare wijze. Zijn bezadigd oordeel in onze vergaderingen, zijn rechtlijnige mening, zijn gave om de essentie van mededelingen kort en duidelijk op papier te zetten, zijn zoeken naar en het vinden van formuleringen die niemand kwetsten of irriteerden, dit alles dwong onze grote bewondering af. Hij genoot niet alleen onze warme sympathie maar ook buiten de kring van zijn geliefde Engelandvaarders waren grote vriendschappen zijn deel.

Zijn karaktereigenschappen waren het die de Duitse bezetting niet namen. Gehechtheid aan het Huis van Oranje en vaderlandsliefde brachten hem ertoe, na het proberen van vele andere mogelijkheden, om op 11 oktober 1943 te vertrekken

in gezelschap van S. K. Wiersma, om via België en Frankrijk en Spanje de vrije wereld te bereiken. In Parijs sloot hij zich aan bij de gebroeders Rutteman, in Lourdes kwam hij terecht in een veel grotere groep waarvan, gedurende een vijf dagen lange tocht door de Pyreneeën, onder barre weersomstandigheden, de helft hun pogingen moest opgeven. Eén daarvan overleefde de vrieskou niet, 17 anderen werden door de vijand gevangen genomen. Hilbo slaagde erin om met uiterste krachtsinspanning de Spaanse grens te halen waarna bleek dat ook in Spanje de vrijheid een illusie was.

In Miranda de Ebro, het door prikkeldraad omgeven Spaanse vluchtelingenkamp, was zijn verblijf relatief kort. Na een kort verblijf in Madrid kon hij uiteindelijk met een groot convooi via Gibraltar naar het vrije Engeland vertrekken, waar hij op 16 maart 1944 arriveerde.

Na enige omzwervingen bij allerlei diensten werd hij ingedeeld bij de Irene Brigade. Het landen in Normandië, het oprukken door Noord-Frankrijk, dáár was Hilbo duidelijk bij, getuige het volgende:

In het boek van Hannie S. R. Meyler "Ik zou wéér zo gek zijn", over de mannen van de Irene Brigade vertelt Arie van Soest over een voorval in Rouaan: "We hadden een kerel bij ons, Borel Rinkes, ken je die? (Ja! Hij heeft zo'n verfrommeld gezicht, dikke neus....?). (Ja! Die! Fijne vent". Dit oordeel, fijne vent, is zijn hele leven lang op hem van toepassing geweest.

Na zijn intens beleefde oorlogsjaren trad hij in KLM dienst. Bij personeelszaken reeds kwamen zijn vele kwaliteiten tot uitdrukking. Via juridische zaken kwam hij bij buitenlandse betrekkingen terecht. Hilbo's bijdrage aan het veilig stellen van de buitenlandse verkeersrechten van de KLM, leidde ertoe dat hij, als een van de weinigen uit die periode, gememoreerd wordt als grondlegger van de na-oorlogse Nederlandse luchtvaartpolitiek, zo sprak zijn opvolger bij de crematie. In 1966 werd hij benoemd tot Algemeen secretaris van de Vennootschap.

"Hilbo kende een uitzonderlijke trouw. Wanneer hij zich tot iets verbond was dat altijd blijvend, ook als het later moeilijk of moeizaam bleek.

Misschien juist wel voorál als het dat werd. Hilbo's grootste kenmerk is zijn onvoorwaardelijke trouw geweest. Een kenmerk dat hij tot het laatst heeft volgehouden".

Waarom deze woorden van zijn opvolger hier vermeld? Omdat de Engelandvaarders en hun Genootschap dankbaar en trots mogen zijn zó'n man in hun midden te hebben gehad, met zó'n man te hebben mogen samenwerken.

Wij zullen hem missen, en niet alleen wij.

Zijn lieve vrouw Mees in de eerste plaats. Ook zijn honderden goede vrienden die door hun aanwezigheid bij de crematie op Ockenburgh, hiervan blijk gaven, die

daar op 29 oktober afscheid van hem namen. Ook de vele mooie bloemen getuigden daarvan.

Het vele en goede dat daar door zijn zoon, pleegzoon, onze voorzitter, zijn opvolger bij de KLM en een bijzonder goede vriend werd gezegd, accentueert des te meer, dat woorden nóg te kort schieten.

Een groot Vaderlander is heengegaan.

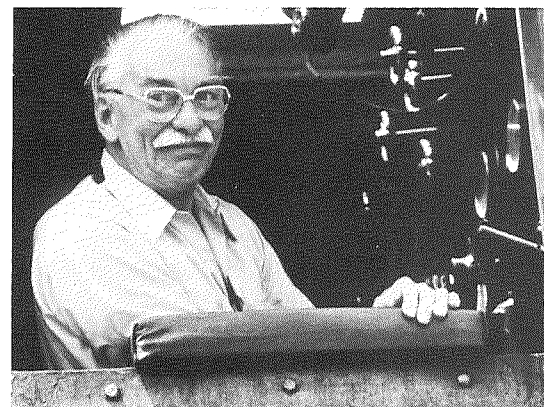
Hij moge in vrede rusten.

Fred M. Beukers

IN MEMORIAM

EWOUT H. DOERRLEBEN 1918 - 1985

Onderscheiden met het Kruis van Verdienste
Drager van het Verzetshedenkingskruis

Recente opname van Ewoud "op de locomotief" in Zimbabwe. (Foto Wieger Bruin)

Nog lang niet hersteld van het verlies van onze Secretaris, Hilbo Borel Rinkes, werden wij heden wederom opgeschrikt door het bericht van de kortstondige ziekte en het plotseling overlijden van ons zeer actieve medelid en trouwe vriend, Ewoud

Doerrleben. Een vertraging bij het tot stand komen van het december-nummer van de "Schakel" geeft ons de gelegenheid in dit nummer nog, Ewoud te herdenken. Vrijdag 13 december hebben zijn vele vrienden en familieleden, zijn medebestuurss- leden en mede-engelandvaarders op de Begraafplaats Ockenburgh afscheid van hem genomen en Jonet en haar kinderen van hun diepgevoelde sympathie blijk gegeven. Zijn reisgenoot en beste vriend, Maarten Cieremans, schreef spontaan het volgende. Wie beter dan hij zou dat kunnen.

In 1943-'44 ontkwamen Ewoud en ik aan de vijand via Zwitserland en Italië naar Engeland. Hij ging, militair, door naar Nederlands Indië, waar hij nog enkele jaren bleef. De rest van zijn leven besteedde hij voornamelijk aan zijn gelukkige gezin. Hij was, tot zijn pensionering van enkele jaren geleden, een fervent Shell-man, die een - weloverwogen - avontuur niet uit de weg ging. Hij stierf vandaag, na een ziekbed van een week. Onderstaand enkele zeer persoonlijke herinneringen aan de man, die in alle bescheidenheid, misschien wel zonder dat hij het ten volle beseftte, een grote rol in mijn leven heeft gespeeld. Ik put o.a. uit hetgeen ik drie jaar geleden al eens noteerde ter gelegenheid van een aantal 'jubilea': Ewoud 65, ik nog net 60, Ewoud en Jonet 35 jaar getrouwd, Ewoud en ik 40 jaar 'broers'.

Ewoud en ik hadden een verhaal. Het verhaal was van ons samen en van niemand anders. Het is nu van mij alleen.

Het verhaal van een toevallige ontmoeting, waarop een vriendschap volgde, die grensde aan broederliefde. Een vriendschap gevoed en bezegeld door een schier eindeloos jaar van samenzijn in de meest letterlijke zin: dag en nacht. Het jaar van onze Engelandvaart.

Daarna gingen we gedurende ruim veertig jaar onze eigen weg. Soms zagen we elkaar zo sporadisch, dat het er misschien wel op leek, dat de vriendschap taande. Maar dat was niet zo.

Ewoud woonde jaren in Indië, Afrika, Spanje, Engeland en in Den Haag. Onze schaarse, soms toevallige ontmoetingen bewezen ons beiden steeds weer, dat we regelmatig aan elkaar dachten.

Een avondje in de schoot van onze families bracht van alles aan het licht: Ewoud had in Indië speciale maatregelen weten te nemen voor een oud vriendinnetje van mij, dat daar in moeilijkheden was gekomen - of iets dergelijks van mijn kant.

Als je bij zijn overlijden iets wilt zeggen over iemand, die zo vastgeroest zit in je leven, dan raak je onvermijdelijk verzeild in een soort ego-trip. Ik, tenminste, zou over Ewoud weinig zinnige woorden kunnen zeggen, als niet het meeste dat ik zeg is afgewogen tegen wat ik van hem vind in vergelijking met mijzelf. Daarom worden die woorden zeer persoonlijk.

Ewoud was trouwens helemaal geen ego-tripper. Dat is dan het eerste, waarin hij beter was dan ik.

Zwemmen deed-ie ook beter dan ik. Hij schoor zich beter met een bot scheermesje (groot probleem voor mij, toen we nog hetzelfde scheermesje moesten gebruiken en ik, door hem uit wijze zuinigheid gedwongen, wekenlang moest blijven martelen met dat botte mesje, terwijl hij keurig geschoren bleef - op z'n snor na), hij kon beter luidkeels praten dan ik, hij kon véél harder en vaker schaterlachen dan ik - hoewel ik misschien dikwijls evenveel reden tot pret had als hij -, hij reed beter motor dan ik, hij stond vroeger op dan ik (waartegenover natuurlijk wel staat, dat ik beter kon uitslapen), hij was een minder grote dronkaard dan ik (maar daar staat tegenover, dat ik meende er beter tegen te kunnen dan hij - zij het, dat het nooit is bewezen).

Er zijn ook belangrijker dingen, waarin hij beter was dan ik, wiskunde bijvoorbeeld en netheid en onkreukbaarheid, bezorgdheid, attentheid en nog meer, dat ik hier niet zal noemen.

Betrouwbaar zijn we, in ieder geval tegenover elkaar, altijd in gelijke mate geweest.

Natuurlijke is deze opsomming onvolledig, subjectief en relatief. Daarom niet minder wáár.

Je vrienden kies je doorgaans zelf. Niet aldus Ewoud en ik, in dit geval. Wij waren wel verplicht vrienden te worden, anders hadden we niet kunnen overleven. Het werd een vriendschap, die, ik zei het zojuist al, aanwezig is (of behoort te zijn) tussen broers. Evenmin als men een broer zelf kan uitkiezen heb ik Ewoud uitgekozen. Hij kwam zomaar in mijn leven en ik ben daar altijd 'tevreden' over geweest. Het had ook anders gekund. Reken maar. Voorbeelden te over. Maar bij ons liep het nu eenmaal zo.

En zó zijn we langzamerhand beiden oudere heren geworden, met de nadruk op oudere, want heren zijn we altijd geweest, nietwaar.

Daarom hadden we dan ook een herenovereenkomst, die niet vrijblijvend en niet opzegbaar is. Geldig voor het leven, hetgeen helaas betekent, dat nu alleen nog mijn deel van kracht is.

Hebben we nooit ruzies gehad? Heel stilletjes misschien wel eens een enkele keer. Maar echt laaiend? Eén maal maar, dat hebben we nooit vergeten en daar konden we al om lachen op het moment, dat de strijd gestreden was.

Zijn we eigenlijk wel eens BANG geweest?

Jawel. En hoe. Maar nooit allebei tegelijk. Als Ewoud bang werd, werd ik roekeloos.

Als ik bang werd, werd Ewoud juist rustig en vastberaden. Gelukkig waren we ook vaak genoeg allebei niet bang. Dan spraken wij over, tja, waarover. Een heel jaar lang, dag en nacht.... spraken wij, werkelijk. We waren nimmer uitgesproken.

We hadden het bijvoorbeeld over die angsten, over ons heimwee, over onze zwakke momenten.

Daarover ontwikkelden we een gezamenlijk, gedegen standpunt, zoals dat heren betaamt, met gepaste zelfingenomenheid. Angst vonden we geen zwakheid, zo redeneerden we, maar een teken van een gezonde dosis fantasie. Wie geen fantasie heeft immers, kent geen emoties en dus ook geen angst. En erger nog: wie geen angst kent, kent ook geen moed. Derhalve vonden we onszelf toch eigenlijk wel moedig....

Ewoud is vandaag gestorven. Daarom moet ik nu nog wat meer over hem praten, of over ons eigenlijk.

Soms, sjokkend op een ezelpaadje, hoog in de Apenijnen, pratend op gedempte toon, kregen we ineens diepgaand verschil van mening. Oh nee, geen ruzie. Verschil van mening bijvoorbeeld over de oplossing van een meetkundig probleem uit de examenopgaven van Ewoud's HBS-B, waarover ik, slechts A-figuur, anders durfde denken dan Ewoud in hoogst eigen persoon. Hij was dan niet vier, maar welhaast veertig volle jaren ouder, wijzer en bestudeerder dan ik. Hij had immers ook nog de Koloniale Landbouwschool in Deventer doorlopen. En daar deed men nog wel aan een beetje andere wiskunde.

We onderbraken dan gedurende een korte spanne tijds onze reis naar Londen om op een stukje rulle grond de kwestie met een stokje uit te tekenen en te bewijzen. Q.E.D.

Toen we Italië binnenkropen spraken (en verstonden) we nog geen syllabe van de taal. Het bleek namelijk, tot onze verbijstering, in het geheel niet dezelfde taal te zijn als Frans met achter de meeste woorden een willekeurige klinker, zoals een a, een i of een o. Dat gaf veel grote moeilijkheden - en hilariteit.

Het allereerste woord Italiaans viel ons zomaar in toen we het, vanwege grote dorst, erg nodig hadden: AQUA.

Overigens leverde dat woord, gebruikt als noodkreet, prompt VINO op. Zo kenden we al direct twee woorden. Maar daarna ging het minder vlot.

Ewoud echter, de (ogenschijnlijke) extrovert, die hij altijd is geweest, heeft in de eerste tijd de taalmoeilijkheden schitterend opgelost. Met veel rare woorden en minstens evenzo rare gebaren.

Hij 'converseerde' zeer levendig en de Italiaanse boeren en hun vrouwen en dochters lagen krom - van het lachen dan. De moeders huilden ook wel eens. Hun

zonen, 'figli nostri', soms wel zes uit een gezin, waren aan het front. Aan Mussolini's front, niet het onze.... Maar zonen zijn zonen, en zeker de onwillige zonen van die tegenpartij. Wij namen in zo'n gezin als het ware even de plaats in van die andere jongens.

Intussen regelde Ewoud het dan zo, dat men ons aanbood wat we nodig hadden: een maaltijd en een hooiberg. En een enkele keer zelfs pasta asciutta, formaggio, pane en wat dies meer zij, voor onderweg.

In Ewoud's Italiaans.

Zo ontstond er naast de wiskunde, nog een onderwerp, waarover we konden converseren om de geest te scherpen. Wij behandelden diepgaand en als heren, de Italiaanse taal en grammatica, of liever nog talen in het algemeen.

Daardoor kwam ook ik aan mijn trekken. Als leerstof fungeerden Duitse en geallieerde strooibiljetten, die we, met domme doodsverachting, opsparden, bestudeerden en hardop repeteerden in het Duits, het Engels en het Italiaans.

Dankzij al dit soort malligheid slaagden we er wonderwel in het spook der 'verwilderings' verre te houden.

Ewoud lette daar streng op. We moesten 'heren' blijven, superieur aan de barbaarse vijand.

Natuurlijk is dit maar een klein fragmentje van dat verhaal, dat nu van mijn alleen is en waarmee wel een heel boek is te vullen.

Dat verhaal, er gaat welhaast geen dag voorbij of ik denk er wel even aan. En aan mijn 'broer' Ewoud.

Ooit neem ik het verhaal met mij mee. Misschien zullen er daarna nog wel een tijdlang enkele mensen zijn, die tegen elkaar zullen zeggen: "Weet je nog, van Ewoud en Maarten - 't was toch bijzonder....". Want dat was het.

Maarten Cieremans
10 december 1985

Op 1 november j.l. kwam het bestuur bijeen o.a. ter evaluatie van de meer dan geslaagde reunie op 11 oktober in Den Haag. Zoals tijdens de reunie door de Voorzitter reeds werd medegedeeld, zal in de komende tijd, in het kader van de continuïteit van de stichting de heer E. de Roever uit Rotterdam, het Bestuur bij voorkomende werkzaamheden assisteren.

Als assessor zal De Roever, die ook op de reunie aanwezig was, dan ook de Bestuursvergaderingen bijwonen.

De Roever (begin 50), een "jongere" dus in onze kring, heeft zeer grote belangstelling voor hetgeen zich in de oorlog heeft afgespeeld. Zijn aandacht gaat vooral uit naar de activiteiten van BBO, zoals velen van de voormalige agenten van BBO zullen hebben gemerkt. Hij is bezig daarover de geschiedenis op schrift te stellen. Deze belangstelling komt voort uit de goede relaties die hij heeft gehad met de meer dan bekende Cas de Graaf (Carnaval der Desperado's onder het pseudoniem Noel de Gaulle geschreven). De archieven van De Graaf kwamen in het bezit van De Roever die daar aanleiding in zag om dit deel van het oorlogs-gebeuren aan een intense studie te onderwerpen. In het dagelijkse leven heeft De Roever iets met computers te maken. Zijn eerste activiteit binnen de Stichting, heeft hij reeds energiek aangepakt, t.w. de deelname van de Stichting aan verzetsmusea en tentoonstellingen, waar het hoofdstuk "Engelandvaarders" tot nu toe ontbrak.

Het bestuur is verheugd dat een jonge kracht de Stichting op deze wijze wil helpen.

NIEUWE SECRETARIS

Door het ontvallen van Hilbo Borel Rinkes, heeft het bestuur naarstig gezocht naar een adequate opvolger. Wij menen die gevonden te hebben in de persoon van Mr. H(enk). F. L. Wensink.

Mauritskade 41b, 2514 HE 's-Gravenhage, Telefoon 070 - 64 25 36.

Wensink is een trouw bezoeker van de maandborrel in de Frederikskazerne en van onze jaarlijkse reünies. Het bestuur is er van overtuigd dat de samenwerking met Wensink even zo plezierig zal zijn als met zijn voorganger.

Op vrijdag 11 oktober 1985 vond de jaarlijkse Reunie plaats in de Frederik-kazerne te Den Haag.

De vroegerikken waren gewoonte getrouw al vèr voor de aanvangstijd aanwezig. Dit was voor het bedienend personeel totaal geen bezwaar want de koffie met cake was gereed en niemand maakte bezwaar wanneer om een tweede bakje werd gevraagd.

Even voor de aanvangstijd begon de gezellige Mess vol te stromen. Dit "vol stromen" is een uitdrukking die in dit geval volkomen op zijn plaats is, want nog zelden in mijn toch vrij lange herinnering heb ik een dergelijk groot aantal deelnemers binnen zien komen.

Toen geacht mocht worden dat de meeste deelnemers wel aanwezig waren, nam de voorzitter achter de microfoon plaats om alle aanwezigen welkom te heten, in het bijzonder de buitenlandse gasten, functionarissen van zusterverenigingen uit binnen- en buitenland en de organisaties waarmee in Nederland wordt samengewerkt. Ook de aanwezigen van de "eigen" commissies kregen van de voorzitter een hartelijk welkom en een pluim op de hoed voor het vele werk dat met opmerkelijk succes door hen wordt bereikt.

Ook de organisatoren van deze dag die elk jaar opnieuw zoveel tijd met zoveel liefde besteden aan de voorbereiding en het verdere verloop van deze dag kregen een pluim op de hoed en de handen van de aanwezigen op elkaar.

De voorzitter bracht tenslotte zijn dank en die van alle aanwezigen tot uiting aan de Provinciaal militair-commandant, de Kazerne-commandant en de Mess-president, die toch maar zo volledig hun medewerking hadden verleend aan de voorbereiding en het slagen van deze dag. Ook het Mess-personeel werd niet vergeten.

Als afsluiting van zijn openings-toespraak deelde de voorzitter nog mede dat onze trouwste deelnemer Z.K.H. Prins Bernhard door omstandigheden niet zó vroeg aanwezig kon zijn als hij graag zou hebben gewild, maar dat Z.K.H. ondanks zijn nog steeds voortdurend herstel van zijn ziekte en desondanks toch weer drukke werkzaamheden in ieder geval aanwezig "wilde" zijn en dat Z.K.H. rond half twee - twee uur kon worden verwacht. De voorzitter vroeg begrip van de aanwezigen voor de conditie van de Prins. Gelukkig dat ons aller vriend en toeverlaat Dr. Hers, de Prins geen moment uit het oog verloor en wanneer het dreigde een beetje "al" te erg te worden, op zijn eigen vriendelijke maar toch typische artsige manier ingreep en de Prins verzocht nu weer even te gaan zitten. Waaraan de Prins ook gehoorzaam voldeed, maar binnen de minuut toch weer op zijn benen stond om vriendelijke woorden te wisselen met iemand die hij herkende of probeerde vier, vijf of zes mensen tegelijk te woord te staan en dat nog terwijl door de aanwezige muzikanten lustig werd doorgespeeld.

Des te meer kan het aanwezig zijn van Z.K.H. op prijs worden gesteld.

Na het openingswoord van de voorzitter, dus vóórdat de Prins aanwezig was, bestond er volop gelegenheid om al dan niet met een drankje in de hand opnieuw te keuvelen met oud (zo niet oude) krijgsmakkers en vrienden van tijdens en na de voor ons toch wel bijzondere oorlogs- en na-oorlogse dagen. En gelukkig werd er veel en door velen hartelijk gelachen.

Er was een uitstekende rijstmaaltijd voor ons aangericht in de eetzaal. Keurig gekleed en uitermate vriendelijk personeel zorgde onder toezicht van de Hofmeester Officiëren-eetzaal voor een vlotte bediening van een maaltijd die kennelijk bij allen uitstekend in de smaak viel. De Prins wilde in elk geval de gehele staf bedanken wat hij ook deed door de Hofmeester en de Kok persoonlijk de hand te reiken en met een joviale zwaai het opgestelde personeel breeduit te doen lachen.

Tijdens de maaltijd zijn door de voorzitter nogmaals alle vertegenwoordigende gasten toegesproken en speciaal de Prins werd bedankt voor zijn aanwezigheid. Z.K.H. beantwoordde dit door te zeggen dat hij, zonder meer bij de Engelandvaarders graag aanwezig was en altijd wilde zijn.

Voorzitter vroeg daarna alle aanwezigen op te staan waarna hij de gedurende het voorbije jaar overleden vrienden en Engelandvaarders bij name noemde.

Daarna volgde de gebruikelijke stilte die door ieder persoonlijk kennelijk op eigen wijze werd beleefd. Menig traantje werd sluikelings weggepinkt. Na afloop van de maaltijd was er gelegenheid deel te nemen aan het maken van een groeps-foto. Zoals immer, een chaotisch gebeuren. Kort daarna verlieten al velen de Reünie om te proberen voor donker thuis te zijn.

Honni soit qui mal y pense. Want behoren wij niet allen tot de mensen "op leeftijd" en die willen (voor een groot gedeelte tenminste) op tijd thuis zijn en daar, al dan niet voorzien van hun eigen drankje, de hele, voor ons allen toch emotionele dag laten bezinken. Natuurlijk zullen enige reünisten nog wel even zijn doorgegaan, maar daarvan weet uw verslaggever niets meer te vermelden. Want toen was hij al op weg naar huis.

G.d.O.

Het nablijvers "Thé-dansant" op de zoetgevooisde tonen van een door Jan Bakker gecharterde Combo, het daarbij genieten van een reeks van muzikale Old-timers, een drankje en een hapje, besloot voor vele nablijvers, op succesvolle wijze-, diep in de avond-, deze alleszins geslaagde Reünie-dag. Alle hulde aan de evenementen commissie.

FMB

DR. HANS HERS STOPT ER MEE

Dr. Hans Hers is in onze kringen geen onbekende, maar is er nu echt mee gestopt. Jarenlang heeft hij oud-verzetslieden waaronder veel Engelandvaarders als patiënt gehad. Het waren allemaal bijzondere patiënten, maar daar hoorde dan ook een bijzondere arts bij. Hans heeft die taak bijna levenslang vervuld, en hoe? Daarvoor schieten woorden te kort.

Op 29 augustus j.l. (dit hoorde de redactie pas veel later) namen zijn patiënten en oud-patiënten afscheid van hem op een receptie in de mariniers-kazerne te Rotterdam, die daverde van dankbaarheid!

Het Groot-Erekruis in de Huisorde van Oranje werd zijn deel, en beslist niet alleen omdat hij onze Beschermheer een tijdje onder zijn hoede heeft gehad. In plaats van die te kort schietende woorden deze zeldzame onderscheiding waarmede hij geëerd wordt door al zijn erkentelijke patiënten.
Proficiat Hans, namens alle Engelandvaarders.

F.M.B.

Van de commissie "afscheidsreünie Dr. H. Hers" ontvingen wij het verzoek een dankwoord van Hans Hers in de "Schakel" op te nemen.

LIEVE ALLEMAAL

Toos en ik hebben er behoefte aan jullie te laten weten, hoe dankbaar wij zijn voor de hartelijkheid die wij mochten ontvangen op 29 augustus j.l. in de van Ghent Marinierskazerne te Rotterdam.

Onze grote dank gaat in de eerste plaats uit naar Max Elkerbout en Wim Hoogwerf, alsmede hen die hun terzijde stonden en die op bewonderenswaardige wijze met behulp van Kolonel J. Cloquet en zijn Staf, kok en hofmeester, die dag tot een meer dan voortreffelijk georganiseerd evenement maakten. Het geheel verliep als een goed geoliede, geruisloze machine. Op deze plaats wil ik nog refereren aan de rol die Aart Aardoom heeft gespeeld bij de voorbereiding daartoe. Hij was naar ik begrepen heb de spil die dit evenement heeft aangekaart. Dat hij die dag niet heeft mogen beleven was voor Toos en mij erg verdrietig. Ik was persoonlijk nauw met Aart verbonden doordat hij op de verjaardag van zijn eerste, overleden echtgenote op 30 november 1940 omstreeks 4 uur 's middags bij vergissing bij mij werd geplaatst in cel 278 van het 'Oranje Hotel' te Scheveningen ondanks het feit dat ik strenge 'Eenzelhaft' had, zodat ik dacht dat Aart een collaborateur of een 'Vertrauens Mann' was van de 'Sicherheits Dienst'. Na een week werd hij bij mij weggehaald en zag ik hem pas terug in 1945. Sindsdien verloren wij elkaar niet meer uit het oog. Hij stierf op de verjaardag van mijn echtgenote omstreeks 4 uur 's middags, 14 dagen voor de 29ste augustus j.l. Het heeft blijkbaar zo moeten zijn, waarbij zijn laatste woorden waren dat ik naar huis moest omdat Toos jarig was! Ongeveer 14 dagen na de 29ste augustus j.l. stierf Wim Langerak, die ik heb leren kennen als een man met een groot hart. De laatste jaren zag ik hem elke 14 dagen op mijn spreekuur. Ook Wim was een oude rot van de goede stempel. Beiden zullen altijd in groot respect en vriendschap in mijn herinnering blijven.

De grote opkomst te Rotterdam was hartverwarmend en een afspiegeling van het beste deel van het Nederlandse Volk waarbij alle uitingen van het Voormalig Verzet en de samenleving als één grote familie aanwezig was.

Wij beiden zijn daarvoor ontzettend dankbaar, alsmede voor het vorstelijk cadeau en de talloze geschenken die ons ten deel vielen, om maar niet te spreken over de hoge Koninklijke onderscheiding die H.M. Koningin Beatrix mij waardig keurde.

Nogmaals, jullie allen heel, heel hartelijk dank voor een onvergetelijke dag en wees ervan verzekerd dat dit niet betekent 'uit het oog, uit het hart'.

Tenslotte, **'be brave and keep strong', old soldiers never die, they fade away'**.

Jullie toegenegen,

Toos en Hans Hers

31 AUGUSTUS 1985

Ook dit jaar is door de Bestuursleden E. Doerrleben en J. de Mos een bloemstuk bevestigd bij de Koninklijke Crypte in de Nieuwe Kerk te Delft. Dit eerbetoon aan wijlen H.M. Koningin Wilhelmina, "Moeder van de Engelandvaarders", is een jaarlijkse traditie geworden.

Wij hopen deze traditie tot in lengte van jaren voort te kunnen zetten.

ORANJE HOTEL

40 jaar Stichting Oranje Hotel 1945 - 1985 was aanleiding tot de uitgave van een klein doch fraai uitgevoerd gedenkboekje.

Het boekje is bedoeld als een herinnering voor degene die gedurende de jaren 1940 - 1985 herdenkingen in de Scheveningse gevangenis hebben bijgewoond.

Ook is er een lijst van literatuur over het "Oranje Hotel" in opgenomen.

Het boekje is nog verkrijgbaar bij het Secretariaat van de Stichting Oranje Hotel en wordt U toegezonden na overschrijving van f 3,- op giro 82.71.53 t.n.v. W. A. Brug te Den Haag. Voor verdere informatie kunt U zich richten tot het Secretariaat, Willem de Zwijgerlaan 114, 2582 EV Den Haag.

Wanneer U deze nieuwe schakel in handen krijgt is het "Bevrijdingsjaar" bijna of reeds achter de rug.

Véél, héél veel, activiteiten vonden dit jaar plaats, alles te maken hebbend met onderdrukking - verzet en bevrijding. Velen van ons namen meer of minder intensief aan deze activiteiten deel. Kransleggingen, herdenkingsbijeenkomsten, stille tochten en uitbundige feestelijkheden.

Veel activiteiten, verbandhoudende met die onderdrukking, met dat verzet, met onze herkrege vrijheid, haalden de media nauwelijks of helemaal niet. Veel van die activiteiten kwamen en komen niet voor het voetlicht. Want vele, dikwijls onbekende slachtoffers, zochten geen publiciteit, en degenen die zich hun lot aantrokken evenmin.

Toch is er in het afgelopen jaar door die velen hard gewerkt, met name door leden van onze Sociale Commissie, die zo langzamerhand ervaring opdeden met de opvang en begeleiding van Engelandvaarders bij wie, ook nú nog, symptomen van tijdens hun tocht en daarna ondervonden ellende, plotseling herkenbaar werden. Begeleiding van de nimmer ontbrekende zorgen van de Stichting 1940 - 1945 naar de instanties die een oordeel moesten vellen over de toekenning van een buitengewoon verzetspensioen. Ook bij deze instanties ontstond een groeiend begrip voor onze problematiek.

Hiervoor, óók vanaf deze plaats, past onze grote erkentelijkheid.

Maar die toenemende activiteit van de Sociale Commissie, de inschakeling van deskundigheid in het doolhof van de Sociale wetgeving, brengt uiteraard kosten met zich mede. Kosten die moeten worden opgebracht door ons aller vrijwillige jaarlijkse bijdragen aan de stichting.

Oók de instandhouding van ons, zo langzamerhand voor velen onmisbaar geworden communicatie-middel, de "Schakel" moet betaald kunnen worden. Het drukken, het verzenden (ca. 200 exemplaren gaan naar verre landen waaronder Canada, USA, Australië, Nieuw-Zeeland en Zuid-Afrika, naast vele Europese landen).

Ook die kosten vertonen een stijging. Vele jaren hebben wij voor die bijdragen een richtbedrag van fl. 35,- gesuggereerd.

Dit jaar echter zou een richtbedrag van fl. 40,- gewenst zijn om het ons mogelijk te maken aan alle verplichtingen te voldoen. Van harte beveel ik U allen bij het overmaken van uw **Jaarlijks Bijdrage** dit **richtbedrag** voor ogen te houden.

Er zijn er onder U die, daartoe in staat zijnde, die richtbedragen belangrijk naar boven plegen "af te ronden".

Zonder deze gulle afrondingen zou het voor de penningmeester moeilijk worden de eindjes aan elkaar te knopen. Ik hoop dan ook dat ook dit jaar uw sympathie voor de activiteiten van de stichting mag blijken. Dit jaar echter geen giro-acceptkaarten. Wij zijn door onze voorraad heen en een nieuw gecomputeriseerd

systeem is in aantocht maar helaas nog niet operationeel. Dit jaar dus niet de oningevulde herinnering aan die bijdrage tussen uw paperassen, maar een beroep op uw eigen initiatief, een giro of bankoverschrijvings-formulier of een cheque ter hand te nemen voor de overschrijving van uw bijdragen. Bij voorbaat dank voor de moeite. Voor de goede orde, overmakingen op rekening van de Stichting Genootschap Engelandvaarders, postgiro 359500 of bankrekeningnummer 54.55.46.826 ABN te Rotterdam.

U kunt tevens de volgende artikelen bestellen door deze met name op uw overschrijvings-formulier te vermelden en uw bijdrage bedrag met de hieronder opgegeven prijzen te verhogen verzending binnen Nederland en België:

1. Stropdas	fl. 19,--
2. Choker	fl. 19,--
3. Wapenschildje	fl. 23,50
4. Verguld zilveren insigne	fl. 36,50

Toeslag voor verzending in Europa:

1.	fl. 1,--
2.	fl. 1,--
3.	fl. 2,--
4.	fl. 1,--

Toeslag voor verzending buiten Europa

1.	fl. 2,25
2.	fl. 2,25
3.	fl. 4,50
4.	fl. 2,75

Ik hoop dat het dit jaar **niet** zenden van accept-girokaart, voor U géén belemmering is om uw zo gewaardeerde medewerking en ondersteuning te geven.

De Penningmeester

Op suggestie van de Stichting 1940 - 1945 het volgende :

Bij de diverse aanvragen blijkt zo nu en dan dat niet iedereen op de hoogte is dat er in feite een zg. "Verzetswet" of Wet Buitengewoon Pensioen bestaat, dat ook geldig is voor Engelandvaarders. Korthedshalve wil ik hiervoor verwijzen naar pagina's 7 t/m 9 van onze uitgave **nummer 4** 1e jaargang 1979, die U wellicht nog in Uw bezit heeft.

Wat minder bekend is, dat het van belang is dat de weduwe van een overleden Engelandvaarder, binnen 2 jaar na het overlijden, haar weduwe-BP-aanvraag bij de Buitengewone Pensioenraad te Heerlen (L) indient, onder opgave van het registratie- én stamnummer van haar nummeruitkeringsgerechtigde echtgenoot tijdens zijn leven. Ook wanneer de echtgenoot geen BP kreeg, dan is de limiet van 2 jaar van kracht. Dit om het weduwe-BP-pensioen te laten ingaan met **terugwerkende** kracht, cq. vanaf de overlijdensdatum van haar man.

Indien **na** voornoemde limiet van twee jaar een weduwe-BP-aanvraag wordt ingediend bij de Stichting 1940 -1945 of rechtsstreeks aan de BPR, dan geldt als ingangsdatum met terugwerkende kracht de datum van de aanvraag door de weduwe.

Op vrijdag 14 juni 1985 was de Sociale Commissie, door S. C. Timmers Verhoeven en G. Meelissen vertegenwoordigd, aanwezig bij het afscheid van de heer J. Schuller die deel uitmaakte van de buitengewoon Pensioenraad te Heerlen (L). In de afgelopen jaren was een hechte samenwerking ontstaan van de heer Schuller met onze Sociale Commissie. Hij wist zich goed in te leven in de problematiek van de gerechtigden op het Buitengewoon Verzetspensioen.

Als dank voor de samenwerking werden hem, namens de Sociale Commissie van onze Stichting enkele geschenkjes overhandigd. De heer Schuller blijft zijn functie in de adviesraad verzetsmilitairen waarnemen.

S.T.V.

In het kader van "Adopteer een monument", een actie waarbij Oorlogs- en Verzetsmonumenten worden overgedragen aan de zorg van leerlingen van een naburige school, wordt in 1986 ook ons monument aan de poort van het oud-Seminarie, destijds

S.D. POLIZEI UND UNTERSUCHUNGS GEFÄNGNIS "HAAREN"

overgedragen aan de schooljeugd van de gemeente Haaren.

Met de herinnering aan de grote belangstelling voor de 40-jarige bevrijdingsherdenkingen vragen wij ons af of het op prijs gesteld zou worden om, in samenhang met deze adoptie, nog weer eens een reünie te organiseren van allen die in dit "seminarie" om "**politieke redenen**" gevangen hebben gezeten.

Als U iets voor deze reünie voelt, stuur dan even (bij voorkeur) een briefkaart aan **onderstaand adres** met uw naam, adres, telefoon en in welke tijd U daar gezeten heeft. Wij kunnen ons dan een oordeel vormen of een reünie haalbaar is en welke voorbereidingen wij daarvoor moeten treffen.

Liefst per omgaande, maar graag vóór 15-1-86.

Als U namen en adressen en/of telefoonnummers weet van anderen, geef dit dan gelijk even door, misschien zijn zij niet in de mogelijkheid dit zelf te lezen.

Enkele initiatiefnemers:

Ben van Huijgevoort, Rotterdam .

(ex-voorzitter v/h reünie- en monument comité '46-'55)

Leonie van Rooij-Overgoor, Breda

Jan van Rooij, Reigerstraat 4a, 4811 XB BREDA

P.S. Het monument, bestaande uit twee reliëfs, is in 1948 aangebracht in de inrijpoort aan de Rijksweg Tilburg-'s Hertogenbosch, rechts het reliëf van C. Stauthamer en links de volgende tekst van Jan Engelman :

Een plompe laars heeft U vertreden
Gij hebt gezucht, gij hebt gestreden
Tot aan de laatste duisternis
Barmhartigheid vernam uw klagen
Zij heeft U in een schoot gedragen
Waar lijden hoogste luister is.

De Stichting Vriendenkring Mauthausen, die zich ten doel gesteld heeft op het terrein van het voormalige concentratiekamp Mauthausen in Oostenrijk een monument op te richten voor alle uit Nederland afkomstige slachtoffers die daar de dood vonden, deelt het volgende mede:

Door de verkoop van certificaten, de ontvangst van giften, waaronder zeer aanzienlijke van de Algemene Loterij Nederland en het Prins Bernard Fonds, en via een belangrijke bijdrage van de regering is een bedrag bijeen gebracht dat het mogelijk maakt dit doel te realiseren.

De opdracht voor het monument is verleend aan de kunstenaar Appie Drielsma in Maastricht.

Ten huize van de Stichting ICODO in Utrecht is heden 10 oktober 1985 het contract hiervoor getekend door de kunstenaar en bestuursleden van de Stichting Vriendenkring Mauthausen.

De Anne Frank Stichting heeft zich bereid verklaard de maquette van het monument ten toon te stellen. Daarom heeft bij deze gelegenheid tevens de symbolische overdracht hiervan aan de heer D. Houwaart, voorzitter van laatstgenoemde stichting, plaats gevonden.

Voor de onthulling van het monument, die in de tweede week van mei 1986 zal geschieden, denkt de Stichting Vriendenkring Mauthausen een collectieve reis te organiseren. Iedere betrokkene die aan deze reis zou willen deelnemen wordt verzocht dit zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk voor eind november van dit jaar, mede te delen aan:

Mw. M. Ohringer
Borssenburgstraat 35
1078 VB Amsterdam

CORRESPONDENTIE

BRAM (BOB) VANDER STOK uit Honolulu, loopt over van enthousiasme voor de "Schakel". Zowel aan de redakteur als aan het "verzendhuis" stuurt hij zijn op schrift gestelde ontboezemingen.

Zijn levendige herinneringen aan Henk van Overvest in de vooroorlogse Soesterbergperiode en de Mei-dagen van 1940, Helaas te veel om in de "Schakel" op te nemen. Evenzo zijn betoog over zijn vele desillusies na de oorlog, over Nederland en de Nederlandse politiek t.a.v. ons voormalig Nederlands-Indië, vele pagina's lang. Wij vinden het fijn dat er nog Engelandvaarders zijn, wonende in verre landen,

die onze publicaties waarderen en uren achter de schrijfmachine gaan zitten om ons mee te doen leven met hun gevoelens, hun hart te luchten over zaken die hen dwarszitten. Ook al passen die niet helemaal meer in deze tijd in ons land. Wij vermoeden dat velen van ons met vriend Van der Stok een goed deel van zijn beweringen kunnen beamen. Maar toch . . . !

Het zij nogmaals gezegd, ons kwartaal tijdschrift moet, ook al gezien de daaraan verbonden kosten, zich beperkingen opleggen. Wanneer er lezers zijn die toch van de volledige inhoud van zijn brieven zouden willen kennisnemen, laten zij ons dat berichten. Wij kunnen dan fotocopieën maken en deze opsturen tegen een kostenvergoeding van f 2,50 over te maken naar de Penningmeester. In ieder geval Bram, bedankt voor je ontboezemingen.

G.d.O. - F.M.B.

DE "FLITSERS"

Th. van Besouw maakt ons er op attent dat er in zijn verhaal in het oktober-nummer enkele foutjes zijn geslopen. *Het onderschrift bij de foto zegt n.l. dat Veugelers en Beunk (niet Brink) geen "Flitsers" waren. Mea culpa, mea maxima culpa en schande over mij. Zij waren wel degelijk van de partij. Van Siedenburg in Frankrijk vernam ik, dat ik - tijdens het "afgaan" naar Badajoz - ons Lijflied "ouwe taaie" was vergeten te memoreren.*

Dit alles bewijst dat de "Cholesterol aanslag" ook aan mij niet is voorbij gegaan.

DUTCH REFUGEES AT HERNE BAY

De overname van dit artikel in het juli-nummer van de "Schakel" heeft een vervolg gehad. De schrijver van dit stuk, Harold Gough, ontving van Engelandvaarder Daalhuizen, die in de Verenigde Staten woont, een lange aanvulling op dit verhaal. Dit stuk ontvingen wij op onze beurt van Gough. Het is een uitstekend verhaal, eveneens in de Engelse taal gesteld. In ieder geval veel te lang om nu in dit nummer op te nemen. Wij zullen met Daalhuizen contact opnemen en verzoeken ons een verkorte versie en dan liefst in het nederlands, te zenden.

DE AVONTUREN VAN EEN ENGELANDVAARDER.

Velen werden gedwongen in Duitsland te gaan werken. Anderen gingen naar Engeland en dat viel ook niet altijd mee.

ONZE BELGISCHE VRIENDEN

Het is wellicht niet algemeen bekend dat in ons buurland België ook een organisatie bestaat waarvan vele Engelandvaarders uit de Eerste en Tweede Wereldoorlog lid zijn. Dit is het "Nationaal Verbond van Oorlogs-ontsnapt" opgericht in 1926

Het woord ontsnapt heeft echter een ruimere betekenis dan alléén Engelandvaarders. Lid van deze organisatie zijn ook, zij die tijdens de oorlogen kans gezien hebben om uit de Duitse militaire en civiele gevangenkampen te ontsnappen om zich vervolgens al dan niet, in het bezette vaderland aan te sluiten bij verzetsorganisaties.

De voorzitter van de N.V.O.O. Commandant Henry Branders was, vergezeld van zijn voorganger Colonel Jean Bloch op onze reünie, 11 oktober j.l. aanwezig.

Jarenlang bestaat er al een relatie tussen onze beide organisaties. De contacten werden, aan onze kant, gecultiveerd door S. G. Timmers Verhoeven.

Zoals wij iedere drie maanden onze "Schakel" het licht doen zien, zo hebben de Belgen het kwartaalblad "Dedalos" genaamd. Dedalos was een held uit de Griekse Mythologie en een vooraanstaand bouwmeester, die als gevolg van een veroordeling, samen met zijn zoon Ikaros op het eiland Kreta door koning Minos werd vastgehouden.

Als kunstenaar ook, ontwierp Dedalos vleugels van was, maar gedurende de ontsnappingsvlucht vloog Ikaros te hoog en smolt de was, waardoor hij neerstortte. Dedalos vermeed het Zonlicht en landde te Cumes in Italië. Zo werd Dedalos de God der ontsnapt.

In het blad Dedalos lezen wij dat Mme Emilienne Eychenne, 14 Rue des Muraillettes, 31800 Valentine (Frankrijk) - Correspondente van het instituut van hedendaagse historie - boeken schreef over diverse ontsnappingsroutes over de Pyreneeën, t.w.:

- Montagnes de la peur et de l'espérance
(editions Privat, Toulouse 1980)
- Les Pyrénées de la Liberté
(editions France - Empire, Paris 1983)
- Montagnards de la Liberté
(editions Milan, Toulouse 1985)
- Les Portes de la Liberté
(editions Privat, Toulouse 1985)

Het eerste boek dat ik te leen kreeg is bijzonder volledig en machtig interessant. Er worden óók Nederlandse "Escapés" in vermeld.

Deze cartoon pagina namen wij over uit het boek "Den Vaderland Getrouwe" van Mathieu Smedts (1962). Er zullen lezers zijn die hieruit nog enkelen van ons zullen herkennen. Wie zou de tekenaar zijn van dit voortreffelijke stripverhaal?

Mme Eychenne bereidt thans een boek voor over de vluchtwegen in de Westelijke Pyreneeën

In Dedalos vraagt zij om meer informatie, ook van Belgische Engelandvaarders. Ook Nederlanders kunnen daarover met haar contact treden. Dit kan geschieden door invulling en opzending aan haar adres van het formulier op pag. 27.

Misschien haalt Mme Eychenne uit van ons binnenkomende gegevens nog informatie die voor haar onderzoek en de geschiedschrijving van belang zijn. Engelandvaarders die geïnteresseerd zijn in een abonnement op "Dedalos", wat een twee-talig tijdschrift is, moeten zich schriftelijk opgeven bij:

Mr. M. Thémans, alg. secr. N.V.O.O.- UNEG
Oase Binnenhof 49, 1140 Brussel België

SGTV-FMB

De N.V.O.O. (in het Frans UNEG: Union Nationale des Évadés de Guerre) kent geen reünies zoals bij ons. Echter om de twee jaar vindt er in en om het Ardennen stadje Marche-Les-Dames, op initiatief van de N.V.O.O. een "Challenge de la Coupe des Évadés" plaats, waarbij jonge commando's en Para-commando's een sportieve onderlinge competitie aangaan, gebaseerd op een ontsnappingsspel.

Oók dit jaar waren wij uitgenodigd om daarbij tegenwoordig te zijn.

Ch. H. Bartelings en E. Asselberghs gingen erheen.

Hier volgt het verslag van Asselberghs:

Op 20 september j.l. waren Ch. H. Bartelings met echtgenote en ondergetekende als vertegenwoordigers van de Stichting Genootschap Engelandvaarders aanwezig bij de Jaarlijkse Cup-Challenge voor Ploegen van Belgische Commando's en Para-commando's, een twee-jaarlijks evenement, georganiseerd door onze Belgische Zustervereniging, het N.V.O.O.

Na een hartelijk welkom door de zojuist aangetreden voorzitter H. Branders en zijn alom gerespecteerde voorganger Kolonel J. Bloch, werd door Kolonel Deom, hoofd van het commando-trainingscentrum, een uiteenzetting gegeven over de onderdelen van het programma.

Een twaalf-tal equipe's van Commando's en Para-commando's uit verschillende delen van België betwistten elkaar de "wisselbeker van de ontsnape". De equipe's

bestaande uit 1 officier, 2 onder-officieren en 6 manschappen, moesten daarvoor een zeer zwaar parcours afleggen met vele moeilijke trajecten zoals beklimming en afdaling van steile rotswanden, 5 kilometer stroomopwaarts roeien op de Maas, verplicht meevoeren van 2 gewonden op een geïmproviseerde brancard en het passeren van een meer dan 100 meter lange Rampingbaan.

Dit alles speelde zich af in Marche-Les-Dames en omgeving, het gebied waar vóór de laatste wereldoorlog de Belgische Koning Albert bij een bergtocht om het leven kwam.

Gesterkt door een, naar Belgische traditie uitstekende lunch en begeleid door onze Gastheren, hebben we op verschillende plaatsen van het parcours de prestaties van enkele equipe's kunnen gadeslaan. De weergoden waren de deelnemers en ook de toeschouwers bijzonder goed gezind op deze prachtige na-zomerse dag in de Ardennen.

De manifestatie werd besloten met de prijsuitreiking aan de twee ploegen die hun "vluchtroute" in de kortste tijd afgelegd hadden, en beklonken met een afscheidsdronk.

Het past ons hier, namens de Stichting Genootschap Engelandvaarders, de organisatoren van en de deelnemers aan deze competitie te complimenteren met de uitstekende opzet en afwerking van het programma en hen, onze Belgische Broeders, hartelijk te danken voor het bijzonder gastvrij onthaal.

Het was een prachtige dag.

E. Asselberghs

ADRESSENBESTAND

16 december 1982 publiceerden wij een volledig adressenbestand van Engelandvaarders wier naam en adres bij ons bekend was. In elke daaropvolgende "Schakel" werden correcties, mutaties en aanvullingen vermeld. Hieronder volgt de laatste aanvulling no. 12, per 1 december 1985. Deze aanvulling is ook verwerkt in het nieuwe adressenbestand dat wij, geniet in het midden van dit nummer, U aanbieden. Zoals U zult merken is ons bestand gecomputeriseerd.

De volgende mutaties op het bestand, worden wederom regelmatig in de "Schakel" opgenomen. Dat zijn dan mutaties op adressenbestand 1 december 1985.

ADRESSENBESTAND Stichting Genootschap Engelandvaarders.
Aanvulling no. 12 per 1 december 1985 toe te voegen aan de
nieuwe adressenlijst van de "Schakel" no. 28 van december 1985.

OVERLEDEN

H. I. Borel Rinkes
E. H. Doerrleben
P. de Lang
J. D. Overvoorde
J. S. Zody

Den Haag
Den Haag
Gerona Spanje
Keyingham U.K.
Gerona Spanje

AANVULLINGEN EN WIJZIGINGEN

Bilt, P. Th. van de, Fey, J. N.,	Rucphensestraat 94 9 Ave Bertrand	4711 JM 1206	St. Willebrord Geneve Zwitserland Bennekom 1180 Brussel, België Zoetermeer Heiloo Plaza de Caraita La Nacia-Alicante, Spanje Voorburg Hawthorn Vic 3122 Australië Gorssel Afferden Port Townsend Wa 98368 U.S.A.
Flemer, J., Gazan-Stibbe, Mevr. M.,	c/o Halderbrinkweg 25 Ave Jean P. Carsoel 87-H3	6721 ZR	
Gerbrands, P. R., Goslinga-Hak, Mevr. T., Lemmens, V. C.,	Da Costalaan 50 Zeeweg 406 Casa "Maria Del Monte"	2712 EW 1852 CZ	
Linzel, J., Roosendaal, J. C. van,	Populierendreef 244 36 Kinkoraroad	2272 Ha	
Stolk, A. van Stutterheim, F. C., Vos, P. de,	Houtvest 11 Prins Hendrikstraat 12 560 Sunset Blvd	7213 BH 5851 BZ	

Wie kan ons helpen aan de huidige adressen van ondergenoemde Engelandvaarders?

Adres (met laatste ons bekende woonplaats) **thans onbekend:**

Driel, J. W. van,
Slors, J. L.,

Amstelveen?
Fuengirola-Spanje?

ADRESWIJZIGINGEN OF CORRECTIES GAARNE AAN:

Mevr. J. S. C. Stokvis-Reyers
Van der Houvenstraat 59
2596 PM s'-Gravenhage
Tel. 070-246586

NOM : PRENOM :

Date de naissance : Profession avant le départ :

Domicile : Célibataire, marié, enfants ?

Domicile et profession des parents à cette époque ?

Motifs du départ : S.T.O. résistant, en danger, persécuté :

Date du passage : Etapes en France ?

Nom du dernier village français ?

Nom du premier village espagnol ?

Précision sur l'itinéraire :

Nom du passeur :

Nom de la filière :

Noms des camarades du convoi :

Prix :

Etapes en Espagne :

Date du départ d'Espagne :

Retour en Belgique : après la campagne d'Italie, le débarquement de Normandie,
campagne de Belgique, des Pays-Bas, d'Allemagne ?